Öbackaparken

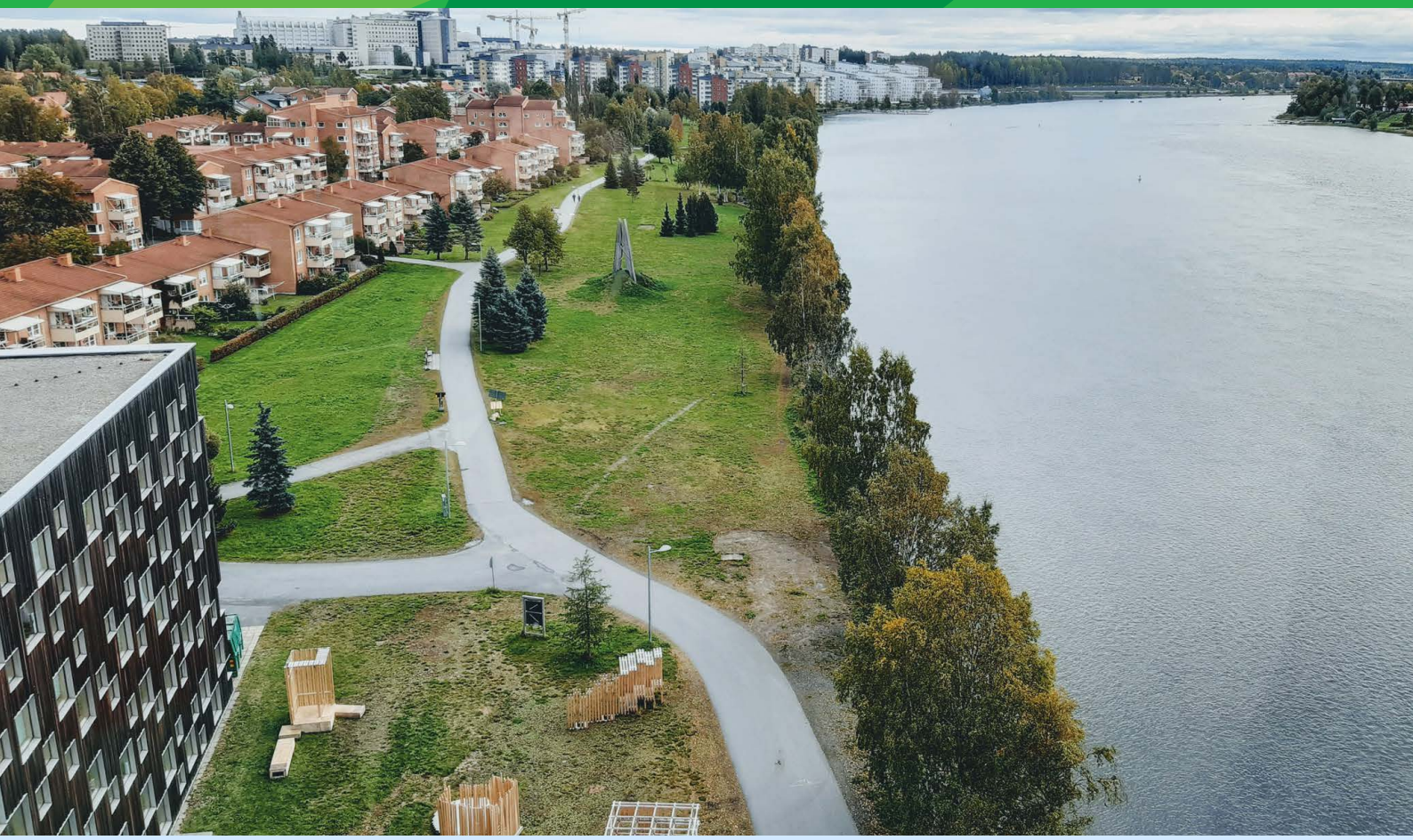

Sammanställning av medborgardialog genomförd december 2019

UMEÅ KOMMUN

Bakgrund

Öbackaparkens centrala läge längs med älven gör den välbesökt och uppskattad av många medborgare. Nu byggs det både verksamheter och bostäder nära parken samtidigt som stora friytor blir färre och mindre. Antalet besökare har ökat och kommer att öka ännu mer i takt med omkringliggande nybyggnationer men parkens utformning och status har inte anpassats till de genomförda och framtida förändringarna. För att anpassa och skydda parken ska ett nytt förslag på parkens utformning och skötsel tas fram. Förslaget ska vara ett första steg i det långsiktiga arbetet att förädla det centrala älvstråket. Det är ett första steg i planeringsskedet utan någon budget för anläggning. Öbackaparken är både en plats för vila, möten, rörelse, aktiviteter och transport på samma gång. Vegetationen består av spontant planterade trädgrupper i större öppna gräsytor. Utsikten mot vattnet är sporadisk men inte planlagd. Barrträd dominerar längs gång-och cykelvägen medan lövträd växer längs älven. Parken innehåller begränsat med utrustning men skulpturerna är en viktig del av parkens uttryck och attraktionskraft. En del i det arbetet med förslaget är att undersöka vad medborgarna använder parken och vad de tycker om den. Variationen av rörelse, aktiviteter, vatten och konst gör parken komplex och intressant. Förslaget måste väga många intressen mot varandra och dialogen är en del av kunskapsunderlaget till den avvägningen.

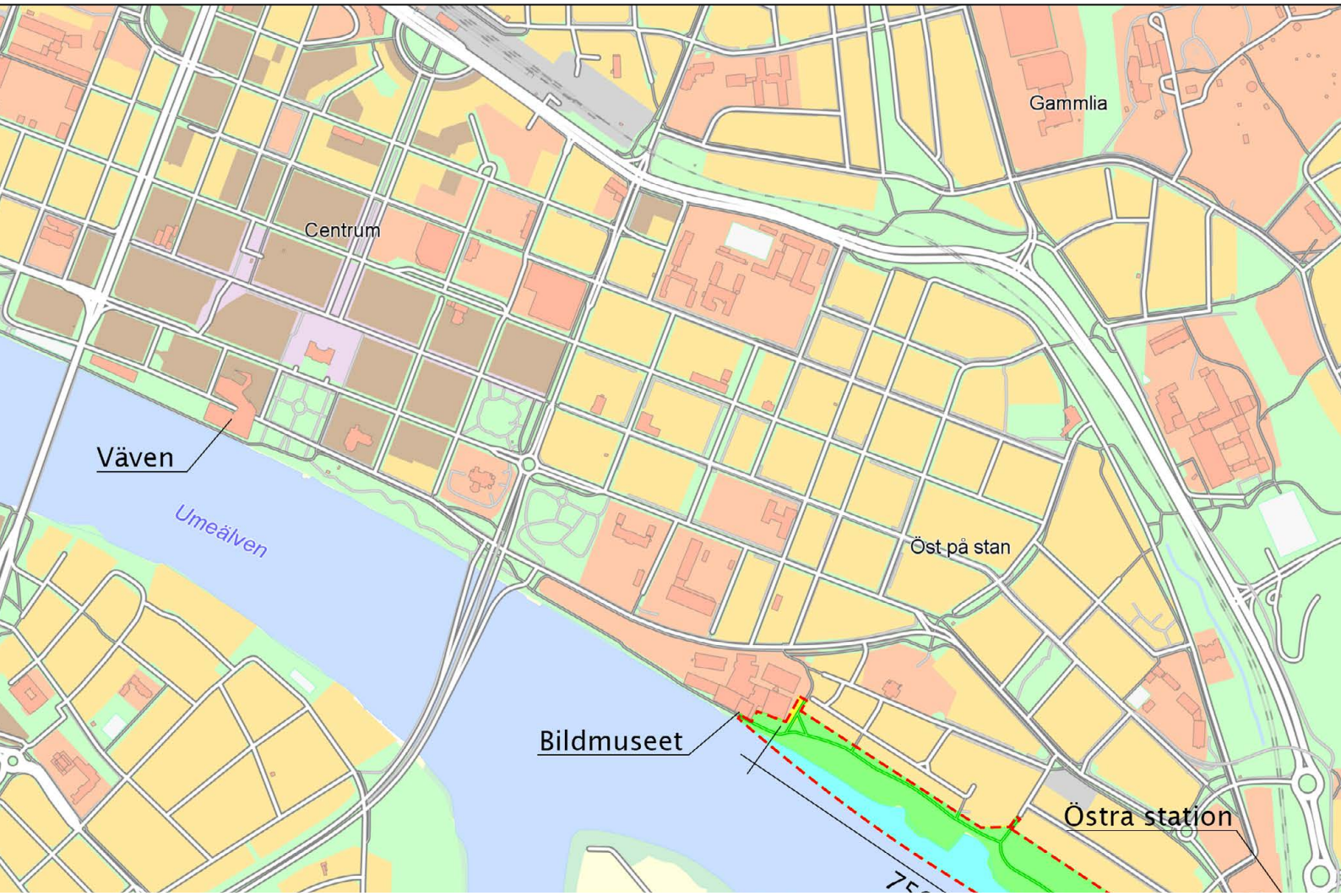

Medborgardialog

Under december 2019 genomfördes en medborgardialog med syfte att samla in kunskap och erfarenheter om hur parkområdena används idag och vilka synpunkter medborgarna har. Begreppet ”medborgare” används här i bred bemärkelse och inkluderar de som bor, verkar, lever i eller har en relation till platsen. Resultatet av dialogen utgör ett kunskapsunderlag och ett första steg i arbetet med förslaget för Öbackaparken.

Dialog på webben

Det digitala dialogverktyget nåddes via parkens webbsida och i en mobilanpassad version, båda med integrerat frågeformulär. Det gjordes också ett utskick till hushållen i direkt anslutning till parkerna med inbjudan om att delta i dialogen. Frågorna i formuläret:

- Hur använder du parken på sommaren?
    Exempel: sola, cyklar igenom, njuter av konsten ..
- Hur använder du parken på vintern?
    Exempel: promenera, åka pulka, njuter av utsikten ..
- Vad vill du använda parken till?
- Vad är det bästa med Öbackaparken?
- Vad gillar du minst med Öbackaparken?
- Är det något du skulle vilja ändra på i parken?
- Övriga synpunkter?
- Bor du Öst på stan?
    Ja
    Nej
- Kön
    Kvinna
    Man
    Annat
- Vilken åldersgrupp tillhör du?
    0-18 år
    19-40 år
    41-65 år
    66+ år

Skyltning i parken

Eftersom syftet var att nå ut till de som använder parken var det viktigt att de som rörde sig i parken fick information om enkäten. Tre skyltar i A3-format sattes ut vid knutpunkter i parken.

Kommunhörnan

Under en eftermiddag i december befann sig ansvarig landskapsarkitekt på kommunhörnan med informationsmaterial och digitalt frågeformulär för att aktivt kontakta biblioteksbesökarna och framförallt nå de köns- och åldergrupper som haft låg svarsfrekvens i enkäten dittills.

Resultat

Resultatet av enkätsvaren presenteras i stapeldiagram för att få en översikt över de svarande och svarens kärnpunkter. De övergripande dragen satt i dess sammanhang finns i den löpande texten under diagrammet.

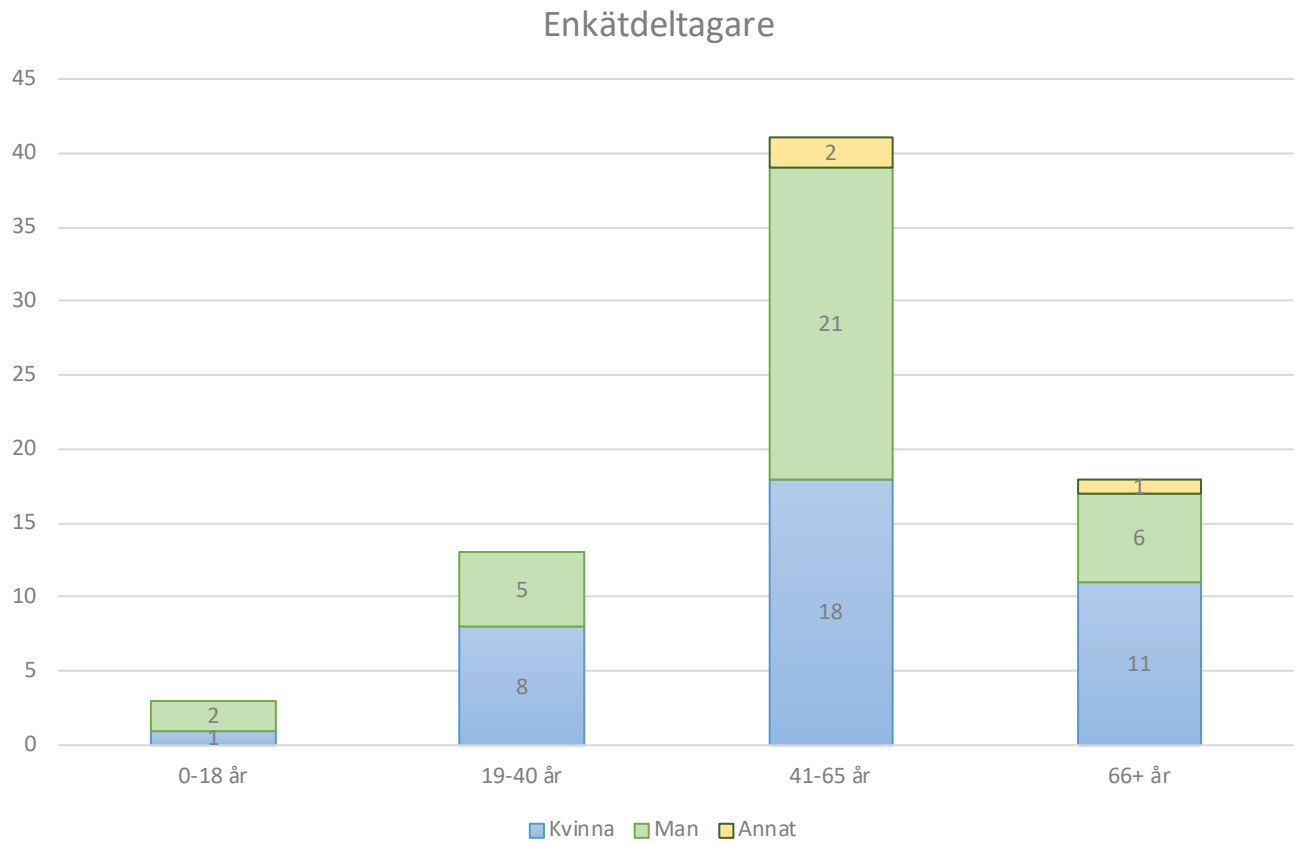

Deltagare och representation

Totalt svarsantal var 75 st, varav 50 bor öst på stan och 25 inte gör det. Könsfördelningen speglar befolkningen i stort medan åldersfördelningen visar på en underrepresentation av yngre svarande. Även om många äldre svarade för barnens och barnbarnens aktiviteter i parken så bör en riktad dialog mot yngre genomföras innan projekteringsskede kan påbörjas. Resurser att genomföra en större dialogprocess fanns inte i detta tidiga planeringsskede.

Vad erbjuder parken för aktiviteter idag?

Stapeldiagrammet på nästa sida visar antalet gånger de vanligaste aktiviteterna är omnämnda i svaren på formulärets första två frågor. För att göra diagrammet läsbart är vissa av aktiviteter som liknar varande i fråga om krav på yta och miljö är sammanfattade i kategorier. Ett exempel på det ”friluftsaktivitet på öppen gräsyta”.
Det som svaren visar är att parken förlorar mycket av sitt värde för långsamma aktiviteter på vintern, antagligen på grund dess utsatthet för väder och vind. Rörelse trumfar stilla även på sommaren. Vattenrelaterade aktiviteter nämns sällan med tanke på att parken ligger längs med älven. De platta gräsytorna bidrar inte mycket till parkens vinterkvaliteter men desto mer till sommarens spel och vila.

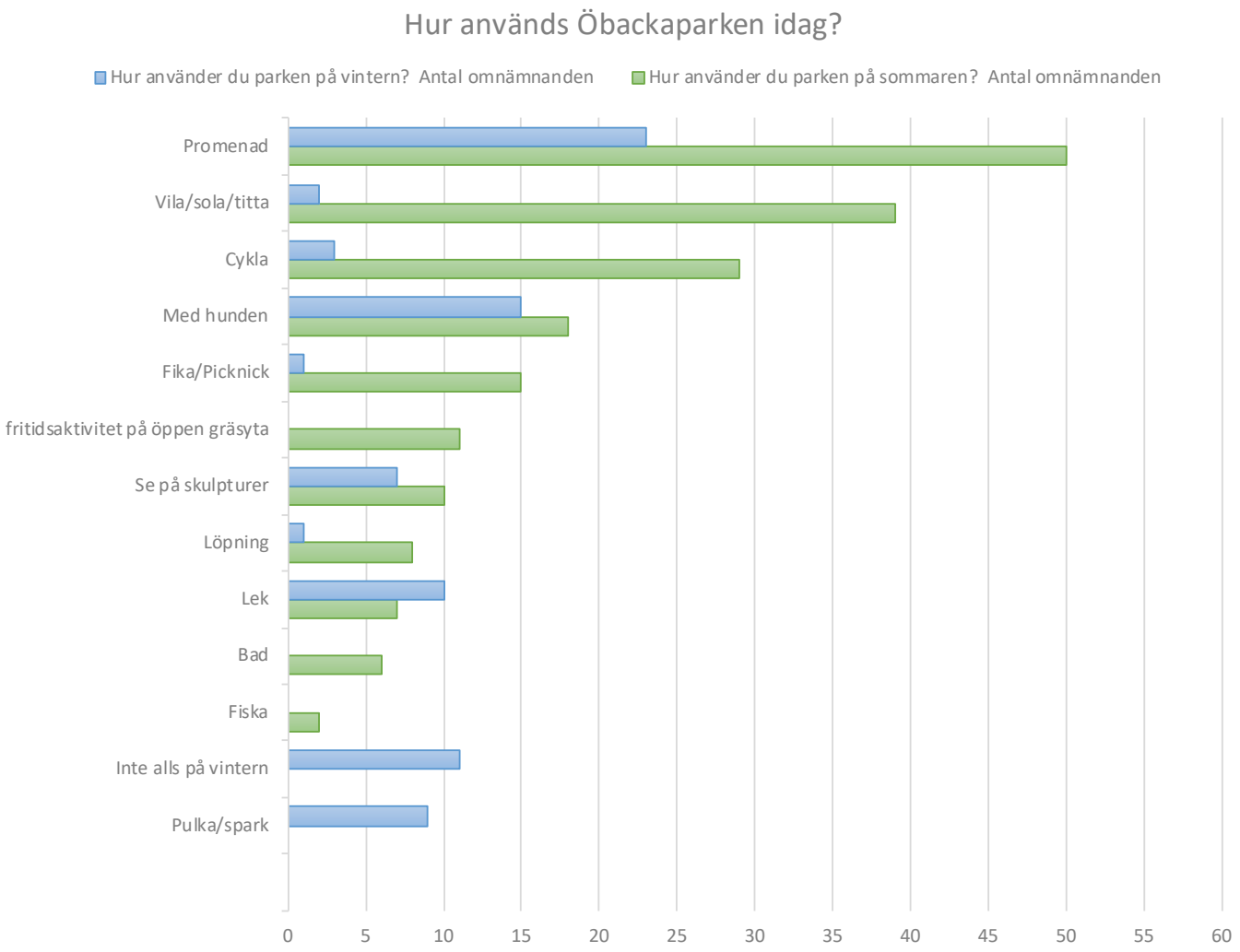

Öbackaparkens långsmala utbredningen längs älven samt dess centrala läge med många boende i närområdet gör parken utmärkt att röra sig längs. Att röra sig kan man göra på många olika sätt och det vanligaste svaren är att man rör sig långsamt med pauser för att sitta, titta och njuta, ofta med hund. Cyklingen och andra snabbare rörelser är också vanliga, framförallt på sommaren. Det är värt att notera att det i parken endast finns en asfalterad gång- och cykelväg som löper längs med parken en bra bit från vattnet men med många upptrampade stigar i gräset och speciellt längs vattnet. Eftersom parken både binder samman ett viktigt transportstråk mellan centrum och Strömpilen samt är utformad för att strosa och njuta av konst, vatten och aktivitet är det viktigt att också fortsättningsvis ta stor hänsyn till både snabb och långsam rörelse.

Vistelsen i parken är enligt enkätresultatet övervägande passiv. Människorna njuter av solen och vyerna över vatten, växter, andra människor och skulpturer. Man kanske fiskar, fotar, målar men mest bara njuter passivt och tar igen sig. Att passa på att äta i en grön miljö är en kvalitet för många. Här nämns lugnet, tystnaden, öppenheten, älven, solen och grönskan som viktiga orsaker till varför man väljer parken att vistas i. En bra stämning verkar råda som inbjuder till lugna aktiviteter och strosande. Rörelsen och leken som gräset inbjuder till är antagligen viktigare än vad som framgår i svaren eftersom många uttryckte att de tittade på människor och folklivet där när de promenerade eller tog det lugnt på olika sätt. Fritidsaktiviteter som nämns är kubb, fotboll, badminton, brännboll, boule, volleyboll och hundträning med mera. Leken koncentreras kring ”Klädnypan” och backen som bildas kring den. Att springa fritt på de öppna ytorna nämns också. De fritidsaktiviteter som pågår i parken är också ett värde för barnen i område.

Kvaliteter

Frågan ”Var är det bästa med Öbackaparken?” lyfter fram parkens främsta kvaliteter och ger ett orsakssamband till aktiviteter och förbättringsförslag. Man kan sammanfatta kvaliteterna i följande ord: **Öppet och grönt, närhet och lugn, älven och vyerna, friheten och ytorna, konsten och folklivet, naturen och tystnaden**. Flertalet nämner att det bästa helt enkelt är att parken inte är bebyggt av hus och infrastruktur, vilket man upplever att resten av Umeå har blivit och kommer att bli under deras livstid.

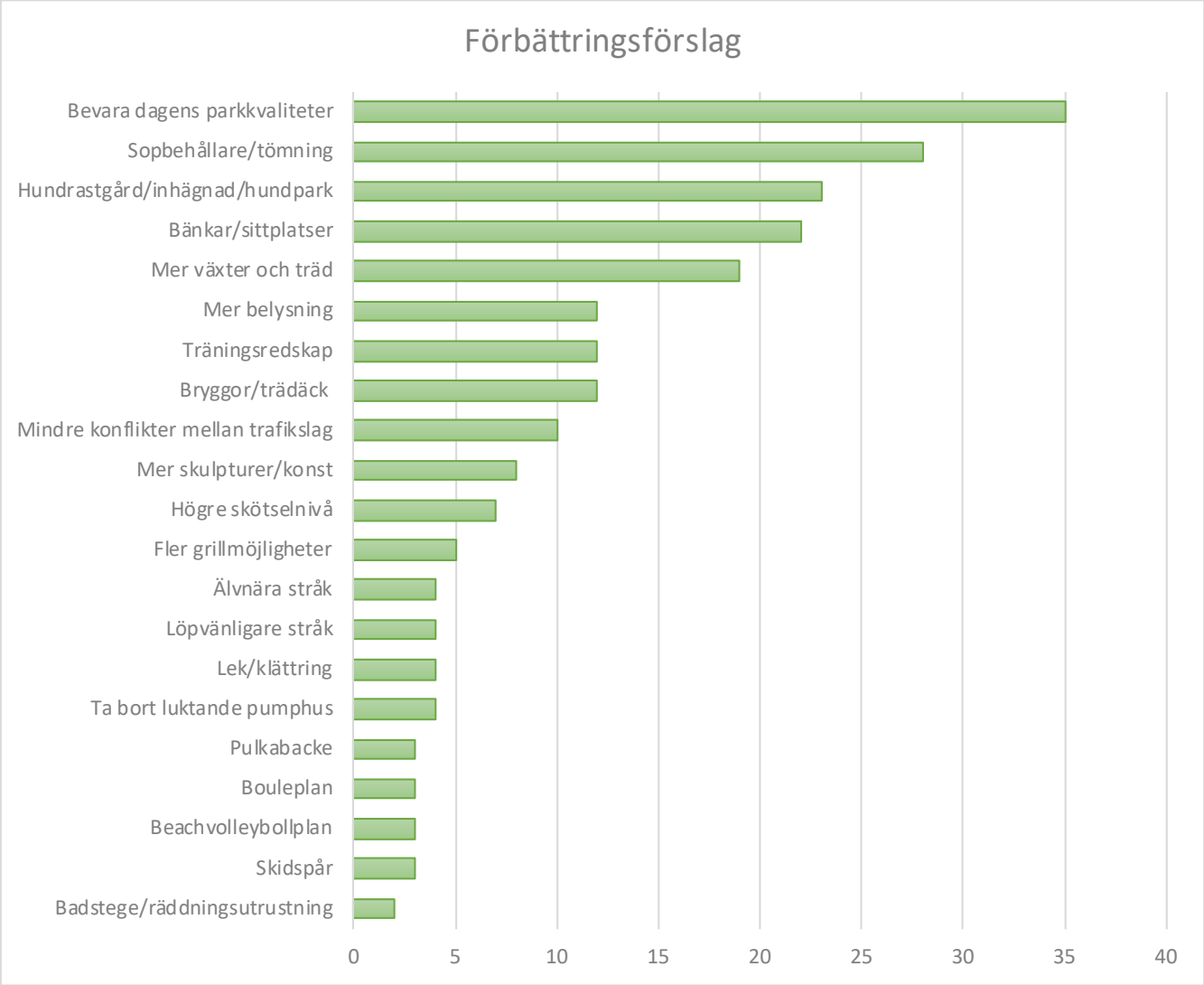

Förbättringsförslag

De tre sista frågorna om parken var: ”Vad gillar du minst med parken?”, ”Är det något du vill ändra på?” och ”Har du fler synpunkter?”. Formuleringen var ett sätt att identifiera synpunkter på ett tydligt sätt.
För få en tydligare översikt och kunna dra slutsatser har svaren sammanfattats som antal omnämnanden av synpunkter som fler än två personer påtalat. Endast kommentarer som berör parkens utformning finns med i diagrammet. Sammanfattningsvis var det ganska få anmärkningar om man räknar in att det är tre frågor som sammanfattats i diagrammet och många tyckte att det viktigaste var att bevara de kvaliteter som finns där idag. Att det är skräpigt på sommaren är den mest omnämnda synpunkten. Att det är för få soptunnor och att de som är där är fulla under perioder verkar vara en vanlig förklaringsmodell. Att sitta ner, gärna nära vattnet och gärna bekvämt, är viktigt för de svarande. Att ha mer träd och växtlighet i parken är en vanlig kommentar men som i utformningen av parken måste utformas så att den öppenheten som bidrar till aktiviteter, trygghet och vyer inte riskeras.

Många nyttjar Öbackaparken för promenader och aktivitet med sin hund idag och en placering av en hundrastgård här vore bra både för hundarna och ägarna, enligt enkätsvaren. Ett förslag om hundrastgård i Öbackaparken avslogs av tekniska nämnden 2013.

Alla synpunkterna läses igenom och blir ett kunskapsunderlag till förändringsförslaget tillsammans med andra förutsättningar och överväganden.

Ett urval av kommentarer om Öbackaparken:

”Jag finner det oerhört angeläget att inte exploatera mer än som är. Området har fått många fler boenden som gör att parken behövs som ett fritt andnings-och rekreationshål i staden.”

”Jag vill att den fria öppna gröna ytan fortsätter att stimulera till att folk kan promenera längs vattnet och njuta av utsikten. En härlig yta där folk träffas för picknick och solning i gräset eller på parkbänkarna, spelar fotboll eller brännboll och på vintern även skidåkning. Barnen från närliggande skola (Östermalmsskolan) kan gå ner till parken för gemensamma aktiviteter på både idrottslektion och inom ramen för fritidsverksamheten. Hundägare kan både rasta och träna sina hundar och föräldrar kan lära sina barn cykla i en fantastisk fin och lugn omgivning. Här kan även svensexor och möhippor vara för sina aktiviteter. Även arbetskompisar och studenter kan träffas här för en fin avslutning på dagen eller veckan.”

”Ett förslag är att ni gör i ordning en beskrivning hur området har varit använt. Var promvarvet låg och sågarna. Det finns fortfarande rester i vattnet och under gräset. Att hela området hade träkajer. Kanske återställning?”

”Skräp och hundbajs som smälter fram varje vår. Överfulla papperskorgar om somrarna när folk börjar ha picknick. Att det inte finns papperskorgar alls, bara 3 st (varav 2 st små) på hela den markerade ytan, plus 2 som är dedikerade för hundbajs
Om vintrarna är området väldigt mörkt och det märks tydligt att människor undviker att promenera där i mörkret. Ytorna dör liksom halva året. Skulle det kunna belysas bättre? Värst är sträckan nedanför Scharinsvägen. Trist också när strandkanten blir en slänt med stenkross, som vid vissa partier borta vid Öbacka strand”

”Att den inte är exploaterad med allehanda aktivitetsanordningar utan kan användas till lek o spel, ex brännboll, fotboll, kubb etc Att stimulera egna lekar utan onödiga anordningar. Frihet för fantasin.
Att bryggor är utlagda som går att bada ifrån.”

”Mörkret (dålig belysning), för smal väg ger flera incidenter mellan snabba cyklister, promenerande , joggare, barn och hundar! Liten mångfald av växtlighet”

”Jag går med hunden oftast flera gånger per dag. På sommaren är klädnypan och ”trädkramarna” väldigt populär bland turisterna. Barn leker väldigt ofta på kullen som klädnypan står på. Detta är mycket sympatiskt.”

UMEÅ KOMMUN

Gator och parker
Besöksadress: Skolgatan 31 A
Telefon växel: 090-16 10 00
www.umea.se/obackaparken